

Učenec: Luka Oberč

8. razred

DINOZAVRI

Projektna naloga iz predmeta računalništvo

Mentor: Marko Bizjan

Osnovna šola Raka
Raka 36, 8274 Raka

Raka, maj 2011

1. KAZALO VSEBINE

1. Uvod.....	2
2. Zgodovina dinozavrov.....	2
3. Vrste dinozavrov in prehranjevanje.....	2
4. Deli telesa in njihova razvitost.....	5
5. Paleontologi.....	5
6. Velikost dinozavrov in teža.....	6
7. Razmnoževanje.....	7
8. Najdišča kosti.....	7
9. Kako nastane fosil ?.....	7
10. Zakaj so izumrli ?.....	8
11. Zanimivosti.....	9
12. Zaključek.....	9
13. Viri.....	10

1. Uvod

Za projektno nalogo z naslovom dinozavri sem se odločil, ker me zelo zanimajo dinozavri. Zato sem jih raziskoval in bi vam rad to tudi predstavil. Rad bi vam ustvaril čim bolj zanimivo in zabavno projektno nalogo.

2. Zgodovina dinozavrov

2.1. Kaj sploh so dinozavri

Dinozavri so izumrli vretenčarji. Na Zemlji so živeli več kot 100 milijonov let.

Slika 1: Dinozaver

2.2. Dobe v katerih so živeli

Jura, kreda, trias.

2.3. Sestava imena

Ime je sestavljeno iz dveh grških izrazov deinos («strašen» ali »grozen») in sauros («kuščar» ali »plazilec»).

2.4. Sistematika

Kraljestvo: živali

Deblo: strunarji

Razred: plazilci

Nadred: dinozavri

3. Vrste dinozavrov in prehranjevanje

Nekateri dinozavri so živeli na kopnem, nekateri so živeli v vodi ali lahko so leteli.

Dinozavri so se lahko prehranjevali z rastlinami. Imeli so dolge vratove da so dosegli

liste najvišjih dreves, ki so takrat rasla. Mesojedci dinosavri so imeli ostre zobe, da so lahko trgali meso. Bili so zelo visoki tudi do 6 metrov in težki več ton.

3.1. Toplokrvnost ali mrzlokrvnost

Znanstveniki še vedno ne morejo ugotoviti ali so bili dinosavri toplo ali mrzlokrvni. Nekateri menijo, da so bili dinosavri toplokrvni saj so našli polarne dinosavre. Polarne dinosavri so morali preživeti dolge mesece v temi.

3.2. Rastlinojedci dinosavri

Rastlinojedci dinosavri so bili zavropodi. Zavropodi so se lahko postavili na zadnje dve nogi, ker jim je ravnotežje omogočal rep, ki je bil zelo dolg. Imeli so zelo dolg vrat in majhen gobec v primerjavi s telesom.

3.3. Mesojedci dinosavri

Mesojedci dinosavri so se ukvarjali z lovom na druge dinosavre ali pa so se preživljali z mrhovino. Imeli so zelo ostre zobe. Večina mesojedih dinosavrov je imela majhne in zakrnele roke. Največji do sedaj znani dinosaver je tiranosaver, ki je bil mesojedec.

	Mesojedci dinosaver	Rastlinojedci dinosaver
Oster zob	X	
Ploščat zob		X

Tabela 1: Vrsta zob pri mesojedcih in rastlinojedcih

3.4. Opis vrst

Tiranosaver:

- bil je največji in najpoznejši dinosaver,
- imel je srce veliko kot prašič,
- tiranosaver je bil 5,4 m visok in dolg malo čez 10 metrov,
- imel je 4,7 m dolg rep,
- bil je kopenski dinosaver.

Slika 2: Okostje Tiranosavra

Pteranodont:

- bil je leteči dinosaver,
- razpon kril ima tudi do 7 metrov,
- imel je votle kosti,
- prehranjeval se je z ribami in živel ob obalah,
- brez zob.

Slika 3: Okostje Pteranodonta

Diplodok:

- težak tudi čez 50 ton,
- spada med zavropode,
- ime pomeni dvojni tram,
- imel je zelo majhen gobec v primerjavi s telesom .

Slika 4: Okostje Diplodoka

4. Deli telesa in njihova razvitost

Srce: Imeli so srce s štirimi prekaty, tako kot sesalci in ptiči.

Skrb za mladiče: Nekateri mladiči dinosavrov ob rojstvu niso imeli zob zato so morali starši nekaj časa skrbeti za njih.

Pljuča: Veliki mesojedi dinosavri so imeli kompleksen sistem zračnih žepov, podoben ptičjemu.

5. Paleontologi

5.1. Kdo je paleontolog

Paleontolog je tisti, ki preučuje izumrla živa bitja. Pri delu si pomaga z ostanki kosti oz. s fosili. Znanstvena veda ki se ukvarja s tem se imenuje paleontologija.

5.2. Znana paleontologa

Med najbolj znanimi paleontologi sta bila Othniel Charles Marsh in Edward Drinker Cope. Znana sta po tem da sta leta 1860 začela vojno za kosti.

5.3. Vojna za kosti

Vojno za kosti sta začela znana paleontologa Othniel Charles Marsh in Edward Drinker Cope. Vojna za kosti se je začela ko je Cope namestil glavo na konec repa. Marsh ga je na to opozoril in kregala sta se 2 tedna dokler se nista pogodila, da naj nekdo drug pregleda če je glava na svojem mestu. Izkazalo se je da je glava bila na repu in to je takoj prišlo v časopis. Cope je poskušal odkupiti izvode časopisa vendar zaman. Vojna za kosti se je končala leta 1892.

5.4. Othniel Charles Marsh

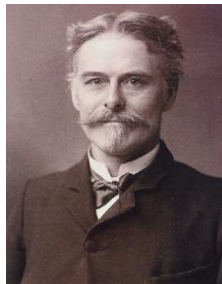
Rodil se je leta 1831. Marsh je našel 80 novih vrst medtem ko jih je našel Cope le 56. Zato je zmagal vojno za kosti. Umrl je leta 1899.

Slika 5: Othniel Charles Marsh

5.5. Edward Drinker Cope

Rodil se je leta 1840. Izgubil je vojno za kosti z Marshom. Tako kot Marsh je bil pomemben za odkritje ogromno novih okostij dinozavrov.

Slika 6: Edward Drinker Cope

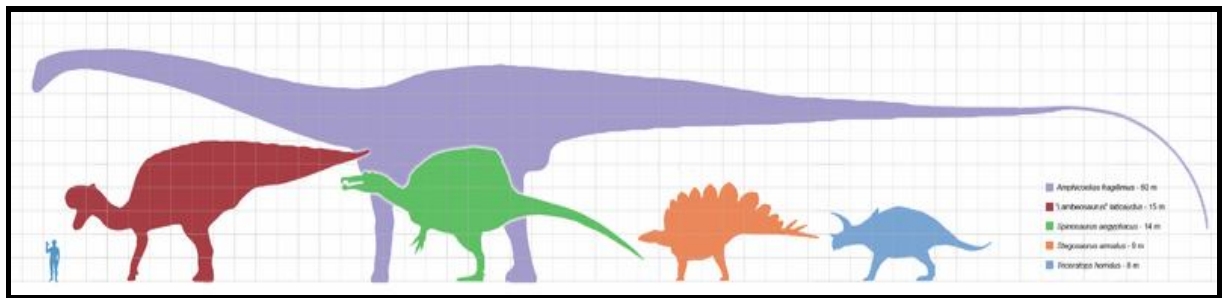
Poznamo še veliko drugih znanih ali manj znanih paleontologov. Opisal sem vam samo dva, ker sta ta dva sodelovala v vojni za kosti. Če želite več paleontologov si poglejte linke navedene v literaturi.

Slika 7: Paleontolog

6. Velikost dinozavrov in teža

6.1. Velikost

Slika 8: Primerjava človeka in dinozavra.

6.2. Teža

Dinozavri so bili težki tudi do 90 ton. Odvisno je bilo ali je bil dinozaver rastlinojdec ali mesojedec.

7. Razmnoževanje

Dinozavri so se razmnoževali spolno. Legli so jajca, ki so imela trdo lupino. Ker pa so dinozavri že izumrli težko izvemo več o njihovem razmnoževanju.

Slika 9: Fosilirano jajce dinozavra

8. Najdišča kosti

Kosti so našli že po celem svetu. Največ fosilov se nahaja v puščavah in neobljudenih krajih Severne Amerike, Kitajske in Argentine.

8.1. Postopek, ko najdejo fosil

Kosti, ko jih najdejo najprej označijo najdišče na zemljevidu. Potem pokrajino in kosti poslikajo. Fosilu najprej očistijo kamnine, ki se jih držijo. Fosil izpodkopljejo in ga potem namočijo v pariški mavec. Fosil namočen v pariški mavec odnesejo v muzej kjer ga strokovnjaki ločijo in dokončno očistijo vsega prahu.

9. Kako nastane fosil ?

Fosil nastaja veliko let. Fosilirani so lahko samo trdi deli telesa. Npr. kosti, pelodna zrna, zobje, oklepi, trdi izrastki, odtisi v kamninah, jantar (žival ujeta v smolo).

Slika 10: Fosil ribe

Slika 11: Žival v smoli (jantar)

Opisal vam bom nastanek okamnitve ali petrifikacije. Minerali s časoma nadomestijo vse organske dele. Oblika in struktura okamnele živali ostaneta enaki (glej sliko št.8).

Slika 12: Okamnelo drevesno deblo

10. Zakaj so izumrli ?

10.1 Obstaja več teorij zakaj so dinosavri izumrli

1.teorija:

Na Zemljo je padel velik meteorit, ki je v ozračje dvignil veliko prahu. Prah je zastrl sonce in na Zemlji se je shladilo. Rastline niso mogle več proizvajati hrane in so se posušile. Rastlinojedci niso imeli hrane in so začeli izumirati. Mesojedci, ki so se prehranjevali z rastlinojedci so imeli premalo hrane in zato so začeli umirati.

Slika 13: Krater meteorita, ki naj bi ubil dinosavre

2. teorija:

Povečana je bila vulkanska aktivnost in zaradi tega je bilo manj kisika v ozračju.

3. teorija:

Meteor je prinesel na zemljo škodljive snovi. Dinozavri se niso mogli dovolj hitro prilagoditi bolezni, ki naj bi jih v celoti pomorila.

11. Zanimivosti

- Imeli naj bi počasno živčevje. Npr. če je tiranozavra v rep ugriznila druga žival je začutil veliko bolj pozno kot živa bitja sedaj.
- Največji dinosavri so bili večji od več avtobusov.
- Film Jurski park opisuje kako bi lahko iz komarja ujetega v jantar dobili DNK dinosavra in jih s pomočjo genetike oživili nazaj.

Slika 14: Logo Jurskega parka

12. Zaključek

Za zaključek se bi rad zahvalil avtorju knjige Otroška enciklopedija dinosavrov. Rad bi se tudi zahvalil mentorju Marku Bizjanu, ker nam je omogočil pisanje projektne naloge. Med raziskovanjem teh prečudovitih bitij sem o njih izvedel veliko novega. Če želite več informacij si lahko pogledate spletne strani ali knjige, ki so navedene v virih.

13. Viri

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Dinozavri>

<http://www.prlog.org/10062849-dinosaur-museum-in-bid-to-bring-rare-triceratops-skeleton-to-britain.html>

<http://en.wikipedia.org/wiki/Dinosaur#Paleobiology>

<http://dinozavri-slike.blogspot.com/2009/11/vrste-dinozavrov.html>

<http://sl.wikipedia.org/wiki/Fosil>

<http://moskisvet.com/clanek/rubrika/fokus/dinozavre-ni-izbrisal-meteorski-udarec-temvec-dez.html>